

HEGEMONİK ERKEKLİK VE NARSİST EĞİLİMLER: TOP GUN: MAVERICK (2022) FİLMİ

Deniz YÜCEER BERKER
İstanbul Topkapı Üniversitesi, Türkiye
denizberker@topkapi.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0001-7983-8137>

<i>Atf</i>	Berker Yüceer, D. B. (2023). "Hegemonik Erkeklik ve Narsist Eğilimler: Top Gun: Maverick (2022) Filmi". İletişim Çalışmaları Dergisi 9 (3): 321-346.
------------	--

Geliş tarihi / Received: 14.04.2023

Kabul tarihi / Accepted: 04.09.2023

DOI: 10.17932/IAU.ICD.2015.006/icd_v09i3002

ÖZ

Günümüzde narsizm kültürü gittikçe yükselen bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Kapital sistem içerisindeki iş piyasasındaki otoriterlik, güçlülük, erkek üstünlüğünün kabul edilmesini sağlarken, erkeklerin de yaratılan bu üstünlüğü içselleştirmesine sebep olmuştur. Bunun sonucu olarak ortaya çıkan hegemonik erkeklik, ataerkil sistem için olmazsa olmaz bir öge haline gelmiştir. Kitle iletişim araçları arasında etkin bir role sahip olan sinema yarattığı anlatılarla var olan egemen düşünceleri yeniden üretebilmektedir. Bu kapsamda çalışmada, araştırmacının betimlemelerden yola çıkarak kendi yorumlarını yapmasına ve çıkarımlarda bulunmasına olanak sağlayarak araştırmacıya özgür bir alan açan betimsel analiz yöntemi kullanılacaktır. Betimsel analiz yönetimi ile Top Gun: Maverick (2022) filmindeki hegemonik erkeklik imgesi ve o imgenin beslediği narsist kimlik olgusu incelenecek ve kavramsal çerçeve üzerinden tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Top Gun: Maverick (2022), Hegemonik Erkeklik, Narsizm, Ataerkil sistem, Egemen İdeoloji*

HEGEMONIC MASCULINITY AND NARCISSISTIC TENDENCIES: TOP GUN: MAVERICK (2022)

ABSTRACT

Today, the culture of narcissism is becoming an increasingly prevalent phenomenon. Within the capitalist system, the acceptance of authoritarianism, strength, and male superiority in the job market has led men to internalize this created superiority. As a result, the emergence of hegemonic masculinity has become an indispensable element of the patriarchal system. Cinema, which has an effective role among mass media, can reproduce existing dominant ideas with the narratives it creates. In this context, using the descriptive analysis method, which allows the researcher to make their own interpretations and draw conclusions based on descriptions, the hegemonic masculinity image and the narcissistic identity phenomenon nourished by that image in the Top Gun: Maverick (2022) movie will be examined and discussed within a conceptual framework.

Keywords: *Top Gun: Maverick (2022), Hegemonic Masculinity, Narcissism, Patriarchal System, Dominant Ideology*

GİRİŞ

Narsizm kavramının kökeni Yunan mitolojisindeki Narkissos mitine dayanmaktadır. Narkissos, suya yansıyan görüntüsüne âşık olur ve kendine mahkûm edilir. Psikolojik boyutta narsizm, bireyin ne hissettiğinden çok nasıl görüldüğüyle ilgilenmesi, kültürel boyutta ise kendi yaşam kalitesini yükseltmek adına insani değerlerini ve empati yetisini kaybetmesidir. Sayısal veriler narsist eğilimlerin erkeklerde daha çok olduğunu göstermektedir (Twenge ve Campbell, 2010, s. 44). Bu durumun erkeklığe atfedilen özelliklerle ilişkisi vardır. Hearn'nın (1987) belirttiği gibi hegemonik erkeklik, ataerkilliğin anahtar bir ögesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Hegemonik erkeklik olgusu kapsamında erkeğe atfedilen maskülen özellikler (fiziksel olarak öfkeyi dışa yansıtmak, otoriter olmak ve her daim gücü

elinde tutmak istemek gibi) narsistik özellikleri beslemektedir. Çalışmada, araştırmacının betimlemelerden yola çıkarak kendi yorumlarını yapmasına ve çıkarımlarda bulunmasına olanak sağlaması ile araştırmacıya özgür bir alan açan betimsel analiz yöntemi kullanılarak, *Top Gun: Maverick* filmi, hegemonik erkeklik imgesi, kahramanlık olgusu, militarizm ve narsizm kavramları çerçevesinde incelenecektir.

NARSİZM KAVRAMI

Narsisizm, özseverlik veya kişinin kendi imgesine duyduğu aşk anlamına gelmektedir. Narsizm kavramının kökeni Yunan mitolojisindeki Narkissos mitine dayanmaktadır. Narkissos, suya yansıyan kendi görüntüsüne âşık olur ve bunun sonucunda kendine mahkûm edilir (Twenge ve Campbell, 2010, s. 44). Narsistik birey de aynı Narkissos gibi kendine mahkûmdur. Narsist kişinin etrafındaki herkes yalnızca onun güzelliğini onaylamak için vardır. Narsisizmin en temel özelliği, kişinin benliğini abartılı bir şekilde olumlu görmesidir. Narsisizmde benlik kavramı abartılı bir şekilde öne çıkmaktadır. Narsist bireyler sadece başkalarına karşı ilgisizlik duymazlar, aslında kendi benliklerine karşı da ilgisiz bireyler olarak tanımlanırlar. Lowen'in (2013, s. 39) ifadesi ile Narsist bireylerin kendilerine yönelik abartılı sevgileri gerçek benliklerine değil, yarattıkları imgelerine yöneliktir.

Narsisizm terimi, 1899 yılında Paul Nacke tarafından psikiyatri alanına dahil edilmiştir. Nacke, narsizm terimini kendi bedenine tam bir tatmin elde edene kadar bakan ve dokunan bir bireyin durumunu tanımlamak için kullanmıştır (Freud, 2012, s. 23). Freud ise iki farklı tanım üzerinden narsisizm kavramını açıklamaktadır. İlki, bireyin bir sevgi nesnesi olarak kendisini seçtiği durumdur. İkincisi, libidonun dış nesnelere çekilerek kendine-egoya yönelmesidir (Anlı, 2010, s. 8-9). Kohut (2004: 55-56), narsisizmi, çocukluk evresindeki iki aşama ile açıklamaktadır; kendilik değerinin gerçek dışılığı ile aşağılık duygusu. Atay (2009), narsisizm kavramının yedi boyutu olduğunu belirtmiştir. Bunlar; otorite, hak iddia etme, üstünlük, teşhircilik, kendini beğenme, kendine yeterlilik ve sömürçülüktür.

Kuşkusuz, Kohut'un (2004) ifade ettiği gibi, narsisizmin benlik gelişiminin çok derinlerinde yatan başka dinamikleri de vardır ancak tüketim kül-

türü ile beraber artan metalaşma ile benlik gelişimi öncelikli olarak kendini gösterme çerçevesinde görülmeye başlanmış ve narsist özellikler daha fazla öne çıkar olmuştur (Giddens, 2014, s. 251-252). Bu bağlamda sürekli haz arayışında olan postmodernist birey, kendisini tatmin edecek yollar aramakta ve doyuma ulaşmaya çalışmaktadır. Bu nedenle postmodern toplumun kırılğan narsist bireyinin biricik varlık sebebinin tüketmek, hatta kendi varlığını da tüketmek olduğunu söylemek mümkündür (Alanka, Ö. & Cezik, A., s. 2016). Özetle narsizm iki boyutlu bir kavramdır. Psikolojik ve de kültürel boyutları vardır. Psikolojik açıdan narsizm bireyin ne hissettiğinden çok nasıl görüldüğüyle ilgilenmesi, kültürel açıdan ise kendi yaşam kalitesini yükseltmek adına insani değerlerini kaybetmesidir. Bunun sonucunda ise, kâr ve güç uğruna doğal çevreyi talan eden toplumlar oluşmakta, maddecilik giderek artmakta ve kültürel narsizm olarak tanımlanan bir olgu ortaya çıkmaktadır (Lowen, 2013, s. 9).

Bayhan'ın (2017) ifadesi ile toplumlardaki narsist kişilik özellikleri gün geçtikçe artmaktadır. Amerika'da yapılan araştırmaların sonucunda, her dört üniversite öğrencisinden birinin narsist kişilik özellikleri taşıdığı tespit edilmiş, "Narsistik Kişilik Bozukluğu" klinik tanısı konulanların sayısının ise hızla arttığı saptanmıştır. Bu veriler, narsizm kültürünün, günümüzde büyük boyutlara ulaştığı savını desteklemektedir. Amerikan Psikiyatri Derneği Tanı Ölçütleri Başvuru El Kitabı IV'te narsistik kişilik bozukluğunun özellikleri şu şekilde sıralanmıştır; başarıları ve becerilerini abartma, üstün biri olarak tanınmayı arzulamak, özel ve eşî bulunmaz biri olduğuna ve ancak kendi gibi özel ya da üstün diğer kişilerce/ kurumlarca anlaşılabilmesine inanmak, çok beğenilmeyi arzulama, başkalarının zayıflıklarını kullanma, empati yoksunu olma, başkalarına saygı duymamak. Bu maddelere bakıldığında günümüz tüketim ideolojisi içerisinde yaşayan bireylere dayatılan düşünce ve hissiyatlar ile uyum içinde olduğu görülmektedir. Günümüzde maddi tüketim arttıkça, açgözlülük ve bencillik toplumlarda artış göstermiş, insanoğlu kendi doymaz egosu ile dünya kaynaklarını hızla israf etmeye başlamıştır. Terzi ve Altunışık'ın (2016, s. 89) belirttiği gibi bu tüketim ideolojisinin yarattığı psikolojik ve fiziksel zararlar ile sürdürülebilirliğin sağlanması hayli güç görünmektedir.

HEGEMONİK ERKEKLİK VE NARSİZM

Perterson (1998, s. 42-55), “masculine” sözcüğünün 14. yüzyıla kadar uzandığını ve erkeklik anlamına geldiğini belirtmiştir. “Masculinity” sözcüğü ise ancak 19. yüzyılda erkekliğin tanımlanma çabalarının başladığı zamanlarda kullanılmaya başlanmıştır. Erkeklik üzerine yapılan tanımlamalar 20. Yüzyıl ile beraber daha da artmış ordu, yarışmacı spor dalları ve eğitim kurumları aracılığıyla erkeklik; rekabetçilik, güç, dayanıklılık, sertlik ve kendine güven gibi özellikler ekseninde oluşturulmaya başlanmıştır. Kapitalizm, toplumsal cinsiyet ilişkilerinde belirli kişilik özellikleri ve davranış kalıpları oluşturmuştur. Kapitalizm kendi dinamiği içerisinde işgücü piyasasında örgütlenmeyi, hiyerarşiyi, disiplinli olmayı ve otoriterliği içinde barındırmaktadır. Kapital sistem içinde işgücü piyasasında var olmaya çalışan erkek kendi otoritesini sağlamak adına çalışmaya ve eve para getirme görevine mecbur bırakılmış, iş piyasasındaki bu otoriterlik, güçlülük ise erkek üstünlüğünün kabul görmesini sağlamıştır. Erkekler sistemin onayladığı bu üstünlüğü içselleştirdikçe sahip oldukları benlik duyguları da gelişmiştir (Chodorow, 1978, s. 180). Kadınlar ve erkeğin zıtlığı üzerine kurulu olan söylemlerde erkeklik rasyonellik ve güç ile ilişkilendirilirken kadınlık doğaya atıfta bulunularak irrasyonellik ve fiziksel-duygusal yönden zayıf olmak ile ilişkilendirilmektedir (Akça Baştürk & Tönel, 2011).

‘Hegemonik erkeklik’ kavramı ise “iktidarı elinde tutan erkeklerin sahip olduğu erkeklik biçimi” olarak tanımlanmaktadır (Connell, 1998, s. 245). Hegemonya kavramı Gramsci’den gelmektedir. Hegemonik erkeklik kavramı Gramsci’nin sınıf ilişkileri analizinden yola çıkmıştır. Hegemonik erkeklik kavramı, bu gurubun sosyal yaşamdaki üstün pozisyonunu temsil eden kültürel bir dinamiktir (Connell (2005, s. 77). Hegemonya kavramında olduğu gibi hegemonik erkeklik de varlığını iktidar ve ideolojik aygıtlar aracılığıyla dayatmaktadır (Türk, 2015). Erkekler, ideolojik aygıtlar aracılığıyla dayatılan hegemonik erkeklığe ulaşmak için çabalamakta bu sayede de yeniden üretim sağlamaktadırlar (Arık, 2016). Hanke’nin (1992, s. 190) ifadesi ile “erkek olmanın anlamı nedir ve bir erkek nasıl olmalıdır?” sorularına verilen cevaplar neticesinde hegemonik erkeklik konumu ortaya çıkmaktadır. Bu sorulara verilen cevapların dışında kalan ideolojilerin ve bireylerin nasıl baskı altında tutulduğunu da gözlemlemek önem teşkil etmektedir. Farklı erkek tipolojileri ataerkil sistemden pay alabilmek adına

hegemonik erkeklığe razı olmaktadır (Cornell, 1998).

Conell'in ifadesi ile erkeklik tanımında fiziksel özelliklerin yeri oldukça önemlidir. Erkekliğin fiziksel anlamı, toplumsal pratik ve toplumdaki yaşam çizgisi içerisinde belirlenmektedir (Conell, 1998, s. 122). Hegemonik erkeğin fiziksel özellikleri de zaman içerisinde değişime uğramıştır. Sanayi öncesi toplumlarda yaşlı erkeklerin iktidarı daha fazla iken, sanayi sonrasında uzun saatler çalışmaya dayanabilen "fit" ve teknolojik gelişimleri takip edebilen erkeklerin üstünlüğü artmıştır (Özbay, 2013, s. 190-191). Hegemonik erkeklik her dönem varılması gereken ideal erkeklik noktasına işaret etmekte ve erkek de kendini bu tanımlanmış olan toplumsal pratik içerisinde inşa etmektedir. Hegemonik erkeklik oyunu içerisinde, heteroseksüel bir aile içerisinde, sınıfsal konumu ne olursa olsun, birçok erkek en sonunda dönüp dolaşıp iktidarını hane içinde kadına uyguluyor (Cengiz vd., 2004, s. 68). Bu nokta da Hooks'un (2002, s. 74) belirttiği gibi mevcut ataerkil sistem içerisinde erkeklerin eğitilmesinden ziyade mevcut toplumsal cinsiyet kalıplarını anlatabilecek politikalar üretilmesi önem taşımaktadır.

Hegemonik erkeklik, ataerkilliğin anahtar bir ögesidir (Hearn, 1987). Aterkil düzen, varlığını sürdürebilmek için kurumsallaşmış bir hegemonik erkeklik imgesine ihtiyaç duymaktadır. Bu kurumsallaşmış erkeklik imgesine bakıldığında üç temel kriter ortaya çıkmaktadır; üremek, "kendisine bağımlı olanları kurtarmak" ve ailesini/ akrabalarını geçindirmek. Bu üç kriter de şeref olgusuna yapılan vurguyla pekiştirilmektedir (Gilmore, 1990, s. 223). Öte yandan hegemonik erkeklik devamlılığını sağlamak için şiddete başvurmaktadır. Bu şiddet her zaman fiziksel olarak işlememektedir. Eril şiddet ile bireyler, sindirme ve dışlanma yolu ile itaatkâr olmaya mecbur bırakılmaktadır (Akça ve Tönel, 2011, s. 26). Erkekler her koşulda erkekliğini ispat etmeye zorlandığı devamlı bir gerilim içindedir. Bourdieu (2014, s. 68-70) ifadesi ile bu gerilim erkeklik krizinin kaynağını da açıklamaktadır. Dolayısıyla erkeklığe şeref ve imtiyaz kazandıracak olan tüm fırsatlar değerlendirmeye açık bulunmaktadır. Hegemonik erkeklik zaman zaman kültürel, tarihsel ve coğrafyaya bağlı farklılıklar gösterse bile esasen erkeklerin hegemonyasını ve kadınların bu hegemonyaya tabi kılınmışlığını yeniden üreten ve ataerkil yapının meşruiyet sorununa yanıt veren bir toplumsal cinsiyet pratiğidir (Connell, 2019, s. 77-78).

Erkeğe atfedilen maskülen özellikler örneğin; fiziksel olarak öfkeyi dışa yansıtmak, otoriter olmak ve her daim gücü elinde tutmak istemek gibi narsistik özellikleri elinde tutmaktadır. Bu hegemonik erkeklik olgusu nedeniyle de erkekler kadınlara göre daha fazla narsistik özellikler göstermektedirler (Grijalva, Newman, Tay, Donnellan, Harms, Robins ve Yan, 2015). Reich'te (2014) narsistleri kibirli, kendine güvenli, esnek, güçlü, etkileyici aynı zamanda bazen soğuk, mesafeli ve alaycı olarak tanımlamıştır. Tehdit altında hissettiklerinde agresif ve saldırgan olabileceklerini belirtmiş ve maskülenite ve narsizm arasında bir bağlantı kurmuştur. Bu sebeple de narsizmin kadınlardan daha çok erkeklerde görülebileceğini belirtmiştir. Toplumsal cinsiyet rollerine uygun davranma ve kabullenme narsist eğilimler ile beraber artmaktadır. Foster, Campbell ve Twenge (2003) ise narsizm üzerine yaptıkları çalışmada bireyci toplumlarda narsizm olgusunun daha yüksek olduğu belirtmişlerdir.

Yukarıda değinildiği üzere kurumsallaşmış hegemonik erkeklik olgusunun işleyişinde ideolojik aygıtların etkisi büyüktür. Hegemonik erkekliğin yansıtılması noktasında askeri ve askeri kahramanlık hikayelerini önemli bir alanı işgal etmektedir. Bu konuları işleyen yapımlar hegemonik yapıyı pekiştirmektedir. Bu yapımlarda genellikle erkeklerin cesurlukları ve kuvvetleri izleyiciye gösterilmekte ve izleyici erkekliğin gücü, otoritesi hakkında ikna edilmektedir. Bir kitle iletişim aracı olarak önemli bir ideoloji işlevi sahip olan sinemanın da toplumsal kabulleri pekiştirme noktasındaki rolü ve etkisi oldukça fazladır. Çünkü kamera aracılığı ile ister nesnel olayların tarafsızca çekilmiş görüntülerinin aktarıldığı yansıtılması isterse kendisini gizlemeden seyirciye bir film izlediğini hatırlatılsın, sinema belli bir görüş açısının ürünü, kurmaca bir yapıdır. Sinema anlatısını ortaya çıkaran kamera hareketleri, açıları çerçeveleme, ışık renk düzenlemeleri, sesin kullanımı, motifler ve simgelerin hepsi sonuçta sinemacının seçimidir. Sinemacının bakış açısını yansıtır, dolayısıyla ideolojiktir (Güçhan 1999, s. 226). Yani sinema, onu üreten ideoloji tarafından belirlenmesi nedeniyle politiktir ((Büker ve Topçu 2010, s. 100-101). Bu nedenle sinema, toplumsal gerçekliğin oluşturulmasında önemli rol oynamaktadırlar. Toplumsal gerçekliğin inşa edilme sürecinde dünyanın ne olduğu ya da ne olması gerektiğine yönelik düşünceleri yönlendirerek toplumsal kurumların devamlılığını sağlayan kültürel temsiller sisteminin bir parçasıdır (Kellner ve Ryan 2010, s. 38). Bu kapsamda çalışmada çizilen

kavramsal çerçeve ışığında Top Gun Maverick (2022) filmine hegemonik erkeklik olgusu ve narsist kimlik temsili açısından yaklaşılabilecek ve bu bağlam kapsamında analiz edilecektir.

TOP GUN: MAVERICK FİLMİNİN ANALİZİ

METODOLOJİ

Çalışmada buraya kadar çizilen kavramsal çerçevenin ekseninde, Top Gun Maverick filmi çözümlenirken, çalışmanın odak noktasını oluşturan narsizm ve hegemonik erkeklik kavramları üzerinden film içinde yer alan unsurları ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu nedenle çalışma için en uygun yöntemin betimsel analiz olacağına karar verilmiştir.

Betimsel analiz yöntemi önceden belirlenmiş bir çerçeveye bağlı olarak nitel verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve tanımlanan bulguların yorumlanması adımlarını içeren bir analiz yaklaşımıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Betimsel analiz yöntemi, verileri analiz etme, betimleme ve sınıflandırma ve birbirleri ile ilişkilendirme süreçlerinden oluşur. Bu sayede araştırmacı veriler arasında karşılaştırma yapabilir ve ortaya çıkan temaları birbirleri ile ilişkilendirerek inceleyip bağlantı kurabilir (Özdemir, 2014, s. 330). Betimsel analiz yöntemi aynı zamanda, araştırmacının betimlemelerden yola çıkarak kendi yorumlarını yapmasına ve çıkarımlarda bulunmasına olanak sağlaması ile etkinliğini arttırmakta ve araştırmacıya özgür bir alan açmaktadır. Betimsel analiz yönteminde araştırmacı elde ettiği verileri inceler ve anlamlı bölümlere ayırır. Sonuç olarak her bölümün kavramsal olarak ne ifade ettiğini anlamaya çalışır. (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Bu kapsamda çalışmada betimsel analiz yöntemi ile *Top Gun: Maverick* filmindeki hegemonik erkeklik imgesi ve o imgenin beslediği narsist kimlik olgusu incelenecek ve kavramsal çerçeve üzerinden tartışılacaktır.

FİLMİN ÖZETİ

Top Gun: Maverick filmi bir devam filmidir. İlk Top Gun filmi 1986 yılında çekilmiştir. İlk serideki kahraman pilot Pete “Maverick” Mitchell (Tom Cruise), donanma içindeki 30 yıllık hizmeti sonra tekrar göreve çağrılır.

Genç Top Gun mezunlarından oluşan bir kadroyu o güne kadar hiçbir pilotun görmediği özel ve başarılması imkansız yakın bir görev için hazırlamaktadır. Maverick rolündeki Tom Cruise'un bu seferki görevi genç Top Gun pilotlarını eğitmektir.

1986 yılında çekilen ilk Top Gun filminde Tom Cruise'un canlandığı Maverick karakterinin en yakın dostu olan ve beraber yaptıkları bir uçuşta hayatını kaybeden "Goose" un oğlu da pilot olmuştur ve Top Gun mezunlarının en iyilerinin olduğu ekipte yer almaktadır. "Goose" un oğlu Bradley Bradshaw ile karşı karşıya kalan Maverick eski anıları ile yüzleşir. Zor olsa da Bradley ile arasında bir süre sonra sıkı bir bağ kurulur. Maverick genç Top Gun ekibinin bu görevin üstesinden gelebilmesini sağlamak adına kendi canını tehlikeye atmak pahasına onlarla beraber zorlu göreve gider. Ve yaptığı bu büyük fedakarlık sonrasında tüm ekibi ve kendini sağlam bir şekilde görevi tamamlayarak eve döndürmeyi başarır.

HEGOMONİK ERKEKLİK VE NARSİZM İLİŞKİSİ ÖRNEĞİ OLARAK: TOP GUN: MAVERICK (2022) FİLMİNİN ANALİZİ

Yüceltilen Rekabet ve Kahramanlık Olgusu

Top Gun: Maverick filmi boyunca kahramanlığın, vatan sevgisinin, cesaretin, en iyi olma mücadelesinin, erk sahibi olmanın sıklıkla altı çizilmiştir. Filmin anlatısı bu öğeler üzerinden kurgulanmıştır. Seneler sonra Top Gun okuluna geri dönen Maverick, okuldan yeni mezun olmuş genç pilotları eğitmek için başlarına getirilen "gelmiş geçmiş en iyi donanma pilotu" olarak konumlanmaktadır. Maverick ile beraber "gerçekleştirilmesi" imkansız olarak tanımlanan bir göreve hazırlanan genç pilotların kendi arasında da rekabet mevcuttur. Eğitim alan pilotlar "en iyisi olma" amacı gütmektedir. İlk Top Gun'da Maverick ve Ice (Val Kilmer) arasında, devam filmi olan *Maverick* filminde ise Hangman (Glen Powell) ve Rooster (Miles Teller) arasındaki rekabet, her iki filmde de süregelen bir özellik olarak karşımıza çıkmaktadır. Her ne kadar başarı için donanmadaki tüm pilotların görevlerini eksiksiz yerine getirmesi gerektiği vurgusu yapılmış olsa da filmin akışı içinde bireysel mükemmellik ve başarı olgusunun altı çizilmektedir. Pilotlar uçarken zamana karşı yarışmakta ve en iyi dereceyi yapmak için rekabet etmektedir. Bu nedenle ilk filmde aynı Maverick'in

kaptan olması gibi devam filminde de Rooster takım lideri olmuş ve kendi takım arkadaşı Hangman ile girdiği rekabeti kazanmıştır. Aynı şekilde uranyum tesisini bombalama görevi esnasında da bireysel cesaret ve başarı hikayesine en çok odaklanılan ikili Maverick ve Rooster olmuştur. Bu bireysel başarı hikayelerinin ve buradan doğan kahramanlıkların sürekli altının çizilmesi izleyiciye bu hikayelerin ‘doğru ve normal’ olduğu düşüncesini aktarmakta ve tekrarlayarak yeniden üretmektedir. Film boyunca var olan rekabet ortamı ve en iyi olma mücadelesi, egemen ideolojinin onayladığı bir olgudur (Kellner ve Ryan, 2010, s. 321). *Top Gun: Maverick* filminde de yaratılan kahramanlık algısı ile her ne olursa, Maverick gibi bir arkadaşını kaybetmiş olsan bile (İlk *Top Gun* filminde 1986) cesur olunması gerektiği ve en iyi olmak uğruna yapılan işe devam edilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Çünkü sistem bunu öngörmektedir. Her şart ve koşulda çalışmaya ve rekabet etmeye devam edilmelidir. Öyle ki acılardan korunmanın yolu da budur. O nedenle vazgeçmenin ne *Top Gun: Maverick* filminde ne de egemen ideolojide yeri yoktur.

Resim 1: Top Gun Pilotları
Kaynak: Top Gun: Maverick, 2022

Filmdeki kahramanlar görevi cesurca tamamlamak ve en iyisi olmanın büyümesine o kadar kapılmıştır ki hiç kimse görevin tam olarak ne olduğunu ve düşmanın kim olduğunu film boyunca sorgulamamaktadır. Adorno'nun (2003, s. 91) belirttiği gibi bireyselleşmenin yüceltiği bir yapıda bireyin kazandığı her başarı bireylerin kendi amaçlarına odaklanıp diğerlerini

görmezden geldiği bir hayat şekline dönüşmektedir. *Top Gun : Maverick* filminde de Nato'dan izinsiz bir şekilde Uranyum üretimi yapan bir ülkenin (hangi ülke olduğu filmde belirtilmemektedir) vurulması gerektiği söylenmektedir. Bu noktada nükleer tehdit aklı Rusya, İran veya Kuzey Kore'yi getirebilir. Savaş uçaklarının bombalamak zorunda olduğu nükleer tesisi çevreleyen manzara görselleri ise Rusya'yı ve Çin'i hatırlatmaktadır. Ancak açıkça görülmektedir ki film süresince ABD'nin düşmanın kim olduğunu belirlemeye çalışmak beyhude bir çabadır. Düşman belki de bu ülkelerin hepsi birdendir. Film burada “düşmanların” her zaman var olabileceğinin ve ortaya çıkabileceğinin altını çizmekte ve düşmanın fiili olarak kim olduğunun da bir önemi olmadığına vurgu yapmaktadır. *Top Gun: Maverick* filminin de bu noktada ABD'nin evrensel bir misyonla koruyucu ülke olma efsanesini yeniden somutlaştırmaya çalıştığını söylemek yanlış olmayacaktır. Filmin ABD'nin gücüne ve koruyuculuğuna yönelik yaptığı propagandanın etkisi filmin görsel gücü ile de desteklenmektedir. Filmin görsel gücü sahici ve gerçek imgeler yaratarak yapılan propagandanın inandırıcılığını arttırmaktadır.

Maverick'in öğrencileriyle buluştuğu ilk sahnede uçuş yapacakları jetin kullanım kılavuzu ile derse gelir. Öğrenciler, Maverick'in kitap üzerinden ders anlatacağını düşünürken, kullanım kılavuzunun düşmanlar tarafında da bulunduğunu söyler ve kitabı çöpe atar. Maverick bu hareketi ile bu görevin sıra dışı ve cesaret gerektiren bir iş olduğunu vurgular. Bu görev, tanınmış, bilinmiş tüm verilerin yani “kitapların ötesine geçecek” bir görevdir. Ve bu göreve onları hazırlayabilecek hiçbir kitap yoktur. Sadece Maverick vardır. Bu “eşsiz” göreve yalnızca “eşi olmayan” bir pilot olan Maverick tarafından hazırlanabilirler. Her zaman adrenalin ve imkansız zorluklar peşinde koşan Maverick'in, varoluş nedeni uçmak ve başarılacaklarının sınırlarını zorlamak olarak resmedilmektedir. Maverick'in, zamanla ve düşmanla aynı anda mücadele etmesi gereken bu yeni görevi zamanı ve ölümü aşma arzusunun bir simgesi gibidir.

Amerikan Psikiyatri Derneği'nin (DSM-5, 2013) belirlemesine göre, naristik kişilik bozukluğuna sahip olan bireyler, genellikle sınırsız başarı, güç, deha, güzellik veya ideal aşk fantezileriyle meşgul olmaktadır. Bunun yanı sıra öz saygılarının da çoğunlukla çok kırılğan olduğunu belirtmişlerdir. Sürekli bir hayranlık ve ilgi beklemektedirler. Başarıyla karşılaşma

arzuları oldukça yüksektir (DSM-5, 2013). *Top Gun: Maverick* filminde de Maverick eğitim uçuşu sırasında öğrencilerinin hayatlarını tehlikeye attığı gerekçesi ile görevden alınır. Yaptırdığı cesur eğitim karşısında onay bekleyen Maverick beklediği ilgi ve takdiri alamayınca vazgeçiyor ve geri çekilir. Fakat daha sonra filmde Maverick'in sevgilisini canlandıran Penny'nin "pes edemezsin mutlaka bir yolunu bulmalısın" şeklindeki desteği ile mücadele etmeye karar verir. Ve ertesi sabah gerçekleştirmesi imkansız olarak sunulan görevi simülasyon uçuşunda tek başına gerçekleştirmeyi başararak görevi geri almayı başarır. Burada savaş ve rekabet olgusunun hegemonik erkekliğin yaşamında büyük bir alan kapladığı görülmektedir. Film de görüldüğü üzere ataerkil sistem içerisinde erkekler sürekli bir savaş ve rekabet ortamında bulunmaktadır. Film süresince, militarizm kavramı yüceltilmekte, donanma da yer alma ve vatan için mücadele etmek onaylanmaktadır. Başlarına gelen her türlü sıkıntı ve zorlukta cesur ve dayanıklı bir şekilde başa çıkmaları beklenir. Hem Maverick, hem de onun gibi genç pilotlar arasındaki rekabette pes etmek ve geri çekilmek kabul gören bir davranış biçimi olarak görülmemektedir. Elindeki gücü kaybetme korkusu ile girilen bu rekabetin, 'erkeklik' olgusu üzerinden sürekli pekiştirilerek hegemonyayı yeniden inşa etmeye uğraşırken, erkekliği de devamlı ulaşılması ve sürdürülmesi gerekli olan kültürel bir özne konumuna koyduğu görülmektedir (Bozok, 2019). Ve kuşkusuz ki erkeklik üzerine yüklenen bu anlamlar narsistik bir karakter oluşumunu desteklemektedir.

Resim 2: Maverick ve Genç Top Gun Pilotu Hangman
Kaynak: Top Gun: Maverick, 2022

Film boyunca gördüğümüz erkek temsillerinde, erkekliğin ve erkeğin hegemonyasını ilan etmesinin öncelikli iki koşulunun, bedensel ve zihinsel güç olduğu görülmektedir. Erkekler için bedensel gücün önemli olmasının göstergelerinden en belirginini kaslı ve sağlıklı bir bedene sahip olmaktır. Filmdeki diğer genç pilotların ve filmin başrolünde yer alan Maverick karakterinin de bedensel olarak güçlü oldukları görülmektedir. Maverick yaşına göre oldukça genç, sağlıklı ve çeviktir. Onunla aynı zamanda görev yapmış yaşlıları ise filmde daha yaşlanmış olarak gösterilir. Maverick ise adeta yaş almamış, zamanı durdurmuş gibidir. Maverick, Meral'in (2011) ifade ettiği gibi hem fiziksel kapasitesi hem de zor zamanlarda bulunduğu fikirler ile üstün bir erkeği temsil etmekte ve bu bağlamda hegemonik erkekliğin iyi bir örneği olarak karşımıza çıkmaktadır.

Filmin sonunda da Maverick, zekası, ekip arkadaşlarını koruması ve büyük bir gözü karalık ile eski tip bir uçağı uçurması sayesinde Top Gun'da tekrar bir efsane olur. Sünbuloğlu'nun (2013) belirttiği gibi kahramanlık,

milliyetçilik, şan, şeref gibi ayartıcı söylemler bireyin narsistik taraflarını beslemektedir. Bu filmde de Milliyetçi duygular ve kahramanlık arzusu ile örülmüş birey/bireylerin narsist bir benlik kurgusu içinde oldukları görülmektedir.

Militarizm ve Narsizim İlişkisi

Militarizm ile bireyler çocukluktan başlayarak, ‘askeri değerler ve normlar’ çerçevesinde eğitilmekte ve askeri değer ve normları askeriyeinin dışında da kullanmak, bütüncül bir yaşam şekli haline gelmektedir (Belge, 2012, s. 150). *Top Gun: Maverick* filminde de görüldüğü üzere militarizm ve emperyalizm kol koladır. Emperyal amaçların gerçekleştirebilmesi adına militarizme ihtiyaç vardır. Militarizm, emperyalizm ana amacını gizlemekte ve emperyalist eylemleri meşrulaştırmaktadır (Vagts, 1959, s. 14-15). Vagts’in (1959) ifadesi ile modern ordular narsist bir tavır ile düzeni korumak için varlardır. *Top Gun: Maverick* filminde olduğu gibi kendilerini diğer ülkelerden üstün görmekte ve kimliği belirsiz bir düşmana karşı dünyayı korumaktadırlar. Filmde de Amerika Birleşik Devlet’lerinin dünyayı, demokrasiyi ve tüm insanlığı koruyan imajı pekiştirilmektedir.

Resim 3: Top Gun Pilotları
Kaynak: Top Gun: Maverick, 2022

Top Gun: Maverick filmi özünde ordu için iki saatlik bir askere alma reklamı işlevi görmektedir. Askeriyede görev yapan ve işe alımlardan sorumlu bir yetkili filmin gösteriminden sonra Fox News'e yaptığı açıklamada, filmin sadece askerlik hizmeti fikrini değil, aynı zamanda askeriye içinde onları bekleyen bir görevin olduğu hatırlatması yaptığını da belirtmiştir. Kuşkusuz ki film boyunca narsistik bir sunumla kahramanlıklarını yücelten bu askerlerden biri olma fikri izleyicinin milliyetçi duygularını uyarmakta ve donanmayı cazip hale getirmektedir. Öyle ki 1986 yılında çekilen ilk Top Gun filminin yönetmeni Tony Scott, askeriye ve askeri hayatı yücelten ve öven bir film yaptığı için (ki devam filmi olan Top Gun: Maverick filminde de aynı kodlar üzerinden senaryo inşa edilmiştir) kendini suçlu hissettiğini şöyle belirtmiştir: "Bütün bu çocuklar benden nefret ediyor olmalı, çünkü hepsi dünyanın her yerinde, kadınları çekmeden savaş pilotları olacaklarını hayal ederek imza attılar" Scott' un bu sözleri filmlerde gördüğümüz militarist söylemlerin gerçek hayatta karşılık bulmasının en çarpıcı örneklerinden biridir. Resim 4' de görüldüğü üzere, Amerika'da bir sinema salonunda, Top Gun: Maverick filminin çıkışında insanlar donanma kıyafeti giymiş bir kadınla fotoğraf çekilmekte ve dileyenler sinema çıkışında askeriye kayıt yaptırabilmektedir. Enloe'nin (2000, s. 1175) belirttiği gibi bu yol ile militarizm, sıradan günlük rutinlerin içine sızmaktadır. Moda olan kamuflajlı apoletli kıyafetler veya oyuncak endüstrisinde üretilen pek çok oyuncak bunların sadece birkaç örneğidir.

Resim- 4: Top Gun: Maverick Filminin Gösterimi Sonrası Sinema Çıkışında Askeri Kostümlü Bir Kadınla Fotoğraf Çekilirken

Kaynak: Mintpressnews. 2022

Aynı zamanda filmde dikkat çeken bir diğer unsur da, Maverick ve Booster'ın düşman karargahına düştükten sonra “düşman”larının uçaklarının ne kadar geri kalmış bir teknoloji olduğunu fark etmeleridir. Burada da hem azılı bir “düşman” olarak belledikleri belirsiz bir devlet ile savaşırken hem de bu “imkansız görev” olarak tanımlanan görev esnasında kendilerinden oldukça geri kalmış bir teknoloji ile karşılaşmışlardır. Bu noktada düşmanın yetersizliğinin altı çizilmekte ve Amerika'nın sahip olduğu teknoloji yüceltilmektedir. Düşmanı aşağı gören ve karikatürize den bir bakış açısı mevcuttur.

Kuşkusuz militarizm bir yandan hegemonik erkeklik kalıplarına dair bir takım idealler çizerken diğer yandan da kadınlığa ilişkin normatif tanımlamalar yapmaktadır. Militarizm erkeğin bedeni üzerinden kendisini yeniden üretmektedir. Militarist erkeklik tüketmeye, yok etmeye dayanır. Zaman ve mekan ve hatta kadını da tüketmeyi amaçlar. Kadın bir tüketim nesnesidir; kadın ayrıca militarist erkeği mümkün kılan olmazsa olmazdır; hem erkekliği tanımlayan sınırları çizmekte hem de onu tehdit etmektedir (Çoban, 2013). Erkeklik ve askerlik arasında kurulan güçlü bağ sebebi ile erkeklere birinci sınıf vatandaşlık verilirken, kadınlar bunun dışında kalmaktadır (Altınay, 2008, s. 116). Militarizmin tam merkezine yerleşmiş eril bir dil hakimdir. Düşmanlara yönelik tutumda ise düşmanlar kadınsılaştırılıp aşağılanmaktadır. *Top Gun: Maverick* filminde de “düşman” yüzünü bile göstermeden aciz bir korkaktır. *Top Gun: Maverick* filminde genç pilotların içinde tek bir kadın pilot vardır. Fakat burada görülen kadın tiplmesi daha çok erkeksi özelliklere bürünmüştür (Resim 5). Hem fiziksel görünümünü hem de sert duruşu ile adeta erkekleşmiştir. Aynı zamanda filmde uçağın içinde iki kişi uçan tek pilot da kadındır. Kadın pilotun yanında kılavuzluk yapan biri daha bulunmaktadır.

Resim- 5 Top Gun: Maverick Kadın Pilot

Kaynak: Top Gun: Maverick, 2022

Nagel'in (1998, s. 252) ifade ettiği gibi savaşa çağrı bir noktada erkeklığe çağrı anlamını taşımaktadır. Erkeklere vaad edilen şey yalnızca kahraman olmak değil aynı zamanda eğlence ve hazdır. Filmde askeriye, içerisinde güzel kadınların olduğu hayli eğlenceli bir yer olarak resmedilmektedir. Geceleri barda toplanan askerler piyano çalmakta, içki içmekte ve beraber şarkılar söyleyip eğlenmektedir. Askeriye, hem herkesin oldukça güzel ve fit görüldüğü bir eğlenceli, hem de tüm narsistik eğilimleri besler bir şekilde kahraman olmayı vaat eden bir yerdir.

Narsist Kimlik Kıskaçında Kadın Temsili

Bourdieu'nün (2014) ifadesi ile rekabetin ve ciddiyele oyunların var olduğu erkek habituslarında kadınlardan beklenen temel rol izleyici konumunda olmalarıdır. Kadınlar, erkeklerin üstünlüklerini ve gücünü gösteren yansıtıcı bir ayna olma işleviyle sınırlandırılmaktadırlar (Mutluer, 2008, s. 23). *Top Gun: Maverick* filminde de başroldeki karakter olan Maverick'in sevgilisi konumunda yer alan Penny oldukça pasif bir roldedir. Donanmadaki askerlerin takıldığı bir bar işleten Penny'nin film boyunca Maverick'i yüreklendirmekten ve onun sevgilisi olmaktan başka bir rolü bulunmamaktadır. Filmlerde erkek karakterler, bolca adrenalin içeren çeşitli maceralarla yaşarken, mesela *Top Gun: Maverick* filminde olduğu gibi, düşmanlarla savaşırken, kadınlar erkeklerin yardımcısı (anne, sevgili, eş) veya fiziksel ya da ruhsal olarak kurtarılmayı bekleyen kişiler olarak konumlandırılmaktadır.

Resim 6: Penny Bar Sahnesi.
Kaynak: Top Gun: Maverick, 2022

Günümüz toplumunda kadına atfedilen roller değişmiş gibi gözükse de aslında örtük biçimlerde kadına sunulan rollerin pek değişmediği görülmektedir. Filmde de görünüşte Penny özgür ve güçlü bir kadın olarak sunulmuştur. Ancak filmde Penny'in kızının da “Annemi yine üzme yeter” sözleri ile ifade ettiği gibi, aslında Penny karakteri oldukça kırılgandır. Penny filmde ilk olarak bar sahnesinde karşımıza çıkmaktadır (Resim 6). Kendine iltifat edilince bardaki zili çalmakta ve iltifat eden kişiye tüm bardakilere içki ısmarlatmaktadır. Maverick, Penny’e iltifat eder ve Penny bardaki zili çalar. Maverick gece sonunda hesabı ödemekte zorlanır ve bardakiler tarafından kucaklanarak dışarı atılır. Maverick ile ilk karşılaştıkları bu sahnede Penny bağımsız bir kadın profili çizmektedir ancak filmin devamında Maverick ile yakınlaştıkça gittikçe pasifize olur. Filmin başındaki Penny, donanma içinde tanınan, saygı duyulan ve iktidar sahibi bir karakterken film ilerledikçe, Maverick ile olan yakınlaşmasından sonra hikayeden adeta geri çekilir. Hikayedeki konumu birden Maverick’i yüreklediren anaç ve kırılabilir bir yapıya dönüşmüş ve özne olmaktan çıkmıştır. Aynı zamanda Penny fit fiziği ve uygulanan çekim teknikleri ile anlatıda kadın imgesinin nesne olarak konumlandırılmasına örnek teşkil etmektedir.

Narsistik kişilik bozukluğu olan bireyler, genellikle empatiden yoksun oldukları için başkalarının arzularını, öznel deneyimlerini ve duygularını tanımakta güçlük çekmektedirler (DSM-5, 2013). Bu noktada film boyunca yaşanan onca aksiyon ve harekete karşısında Maverick'in iç dünyasına yönelik tüm gel gitleri ve ipuçlarını bulabilirken, Penny karakteri bu bağlamda oldukça yüzeysel kalmaktadır. Film boyunca gelişen tüm olaylara ilişkin Penny'nin ne hissettiğini yani bir başka ifade ile duygusal olarak nerde durduğunu anlamak mümkün değildir. Aynı zamanda baş karakter Maverick'in de iç dünyasında Penny'ye ilişkin derinlikli bir düşüncenin var olduğuna dair bir ipucu da filmde yer almamaktadır.

Resim 7: Penny ve Maverick Motosiklet Gezisi

Kaynak: Top Gun: Maverick, 2022

Filmlerdeki kadın karakterlerin yaşamları çoğunlukla aşk ve ilişkiler etrafında dönmektedir. Kadın karakterlerin rolleri, eylemleri ve açıklamaları da romantizm ve ilişkiler etrafında toplanmıştır. Buna karşılık, erkek karakterlerin yaşamları çok daha çeşitlidir ve pek çok dinamik yer almak-

tadır (Kumar& Tan & Siew, 2022). *Top Gun: Maverick* filmindeki Penny karakteri bunun iyi bir örneğini teşkil etmektedir. Aşklarının doruk noktası yani aralarında geçen en dokunaklı konuşma Penny'in Maverick'in pilotların "en iyisi" olduğunu ve üstün statüsünün sorumluluklarını nasıl kucaklaması ve «pes etmemesi" gerektiğini hatırlattığı zamandır. Bu noktada Penny, Maverick'in yapabileceklerini gerçekçi bir şekilde değerlendirip kabul ederek değil, her şeye gücü yetme yanılsamasını yeniden kurarak "bir numara olma" dürtüsünü yeniden canlandırmakta yani narsist kimliğini beslemektedir. Narsist kimliği beslenen Maverick bu yüreklendirme sonrasında geçilmesi imkansız olarak görülen görevin simülasyonunu hatasız olarak geçmeyi başarır. Görevi başarı ile tamamlayıp geri döndüğünde erkeksi cazibesi artmış bir Maverick vardır. Penny ise olay örgüsünün buralarında duygusal ya da fiziksel olarak yer almamaktadır. Maverick'in başarısı yeniden tesis edildiğinde, kendine ve aşka olan güveni de yeniden canlanmıştır. Kadın ise Resim 7'de görüldüğü üzere erkeğin arkasında naif ve görülmez bir destekleyici rolündedir. Maverick'in erkeksi cazibesinin temeli, her zaman kontrolün kendisinde olduğu konusundaki ısrarında yatmaktadır.

SONUÇ

Top Gun: Maverick filmi boyunca tekrarlanan simgeler, var olan egemen düşünsel sistemi desteklemekte ve günümüz dünyasına ait olan kabullerin oluşumuna yardımcı olmaktadır. Sinema ile tekrarlanan anlatılar sayesinde hem kabuller oluşmakta hem de oluşan kabullerin onaylanması sağlanmaktadır (Fiske, 2003, s. 219). Bu sayede izleyici bu mitleri normalleştirmekte ve doğru kabul etmektedir. Sinema, aşk, cesaret, arkadaşlık, sevgi, başarı gibi unsurları anlatının içine gizleyerek izleyiciye özdeşleşme duygusu eşliğinde katarsis yaşatmakta ve manipüle edici bir işlev görmektedir. Neticesinde egemen ideolojinin sürekli yeniden üretildiği bir çarkın içine girilmektedir. Filmde de Maverick ve diğer genç *Top Gun* pilotları üzerinden rekabet, bireysel başarı ve kahramanlık olgusu yüceltilerek narsizm eğilimler pekiştirilmektedir.

Günümüz dünyasında aynı *Top Gun: Maverick* filminde olduğu gibi, bireysellik, bencillik, rekabet ve kişisel hazları yüceltilmektedir. Bireyler, hırs, rekabet ve başarı arzusu içine hapsolmuştur (Ersoy, 2011). Bu sayede

iyiler kazanır başarısız olanlar ise beceriksiz ve kötü olanlardır düşüncesi yenilenmektedir. Böyle bir dünya da narsizm bireyin kendisini savunmasında etkin bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle Lasch'ın (2006, s. 92) ifade ettiği gibi hâkim toplumsal yapı, bireylerde farklı düzeylerdeki narsistik özellikleri ortaya çıkarabilmektedir. Bireylerin, toplumsal kurumlara olan güveni, kendilerini doğrudan ilgilendirmeyen konulara karşı duyarlılığı ve ilgisi giderek azalabilmekte, kendisinin özel olduğuna dair inancı ve üstünlük duygusu giderek artabilmektedir. 1980'den yılından bu yana yapılan çalışmalar narsist kişilik özelliklerinin ABD'de obezite kadar artış gösterdiğini ortaya koymuştur (Twenge ve Campbell, 2009, s. 68-69). Belki de bu yükselen ve ana akım medya tarafından da desteklenen narsist kültürde çıkış Fromm'un (2008, s. 139) ifade ettiği gibi insanın doğasında var olan sınırları kavramaya çalışmasında yatmaktadır.

Bir diğer nokta, filmde Maverick karakteri üzerinden okunabileceği gibi, kapitalist toplumlarda burjuva erkek modeline yaklaştıkça kazanılan hegemonyadır. Ortaya çıkan bu ideal erkeklik imgesinin temel niteliklerinde biri de sağlıklı bir vücuda sahip olmaktır. Hegemonik erkekliğin toplumsal tanımı, yalnızca zihinsel güce ve fantezilere değil aynı zamanda kas gücü, duruş, beden dokusunu da kapsamaktadır. Dolayısıyla erkeğin bedeni erkekliğin tek göstergesi olarak kabul edilemez ancak erkekliği ifade etmede oldukça önem taşıdığı da aşikardır (Connel, 1998, s. 123-124).

Son olarak, sinemanın toplumsal cinsiyet rollerinin yaratılması ve meşrulaştırılması ve yeniden üretilmesindeki rolünü göz ardı etmemek gerekmektedir. Ryan ve Kellner'in (2010, s. 236) de belirttiği gibi, Hollywood filmlerinin çoğunluğunu erkek filmleri oluşturmaktadır ve geleneksel anlatı sinemasının "kadın filmleri" kategorisi de dahil olmak üzere sinemasal dünyanın merkezi konumunu erkeklik işgal etmektedir. Bu noktada çalışmada ele alınan *Top Gun: Maverick* filminde erkeklik olgusu cesaret, yüksek performans, kahramanlık, sağlıklı bedenler üzerinden tanımlanırken, kadın imgesi pasif ve hegemonik erkekliği onaylayıcı niteliktedir. Böylece film, baskın ve hegemonik erkekliğin temsilinin yeniden üretimi yaparken, bireyde öne çıkardığı özelliklerle de narsist eğilimleri desteklemektedir.

KAYNAKÇA

Adorno, T. (2003). *Otoritaryen Kişilik Üstüne.* (Şahiner D. Çev), Om Yayınları: İstanbul.

Akça B. E. ve Tönel E. (2011). *Erkeklik Çalışmalarına Teorik Bir Çerçeve: Feminist Çalışmalardan Hegemonik Erkekliğe.* İstanbul: Kalkedon Yayınları.

Alanka, Ö. & Cezik, A. (2016). Dijital Kibir: Sosyal Medyadaki Narsistik Ritüellere İlişkin Bir İnceleme . *TRT Akademi* , 1 (2): 548-569.

Altınay, A. G. (2005). Militarizm. Savaş Karşıtları: <http://www.savaskarsitlari.org/arsiv.asp?ArsivTipID=1&ArsivAnaID=2>.

American Psychiatric Association (2013). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (5th edn) (DSM-5). *American Psychiatric Publishing*.

Anlı, İ. (2010). *Psikanalizde Narsisizm.* İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.

Arık, E. (2016). Erkeklik Çalışmaları, Feryal Saygılıgil (Ed.), içinde, *Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları* Ankara: Dipnot Yayınları.

Atay S. (2009). Narsistik Kişilik Envanteri'nin Türkçe'ye Standardizasyonu. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11, 181-196.

Bayhan, V. (2017), <http://www.aljazeera.com.tr/aljazeera-ozel/sosyal-medya-narsist-yapiyor>.

Belge, M. (2012). *Militarist Modernleşme: Almanya, Japonya ve Türkiye.* İstanbul: İletişim Yayınları.

Bourdieu, P. (2014). *Eril Tahakküm.* (B. Yılmaz, Çev.). İstanbul: Bağlam.

Bozok, M. (2019). Raewyn Connell ve Erkeklik Çalışmalarının Köşe Taşı

Çalışması Olarak Erkeklikler. *ViraVerita*, 201-205.

Büker, S., Topçu G. (2010), *Sinema: Tarih-Kuram-Eleştiri*, İstanbul: Kırmızı Kedi Yayınları.

Cengiz, K.; Tol, U. ve Küçükural, Ö. (2004), Hegemonik Erkekliğin Peşinden, *Toplum ve Bilim*, sayı 101, Güz, s. 50-70.

Chodorow N. (1978). *The Reproduction Of Mothering*. University of California Press Berkeley: Los Angeles, California.

Connell, R. (2005). *Masculinities, California*. University of California Press.

Connell, R. W. (1998). *Toplumsal Cinsiyet ve İktidar; Toplum , Kişi ve Cinsel Politika*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Connell, R.W. (2019). *Erkeklikler*. (N. Konukcu, Çev.). Ankara: Phoenix.

Çoban, B. (2013). Gösteri İktidarı ve Militarist Erkeklik. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=tr&user=Vjyz_JQAAAAJ&cstart=20&pagesize=80&citation_for_view=Vjyz_JQAAAAJ:LK8CI43ZvVMC.

Enloe, C. (2000). *Maneuvers: The International Politics of Militarizing Women's Lives*. USA.

Ersoy, E. (2011). “Bağısız Bireyin Modern Bunalımları: Değişen Dünyada Sosyal İlişkiler”, *Türk Yurdu*, Sayı 292: 4.

Foster, J. D., Campbell, W. K., & Twenge, J. M. (2003). Individual Differences in Narcissism: Inflated Self-views Across the Lifespan and Around the World. *Journal of Research in Personality*, 37(6): 469–486.

Freud, S. (2012). *Narsizm Üzerine Schreber Vakası*. (Büyükkal B., Tura S. M. Çev.). İstanbul: Metis Yayınları.

Fromm, E. (2008). *To Have or To Be*. New York: Continuum.

Giddens, A. (2014). *Modernite ve Bireysel-Kimlik*. (Tatlıcan Ü. Çev.). İstanbul: Say Yayınları.

Gilmore, D.D. (1990). *Manhood in the Making: Cultural Concepts of Masculinity*. Yale University Press, New Haven.

Grijalva, E., Newman, D. A., Tay, L., Donnellan, B., M., Harms, P. D., Robins, R. Guimond, S., Brunot, S., Chatard, A., Garcia, D. M., Martinot, D., Buunk, A. P., Branscombe, N. R., 35 Desert, M., Haque, S. ve Yzebtyt, V. (2007). Culture, gender, and the self: variations and impact of social comparison processes. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92: 1118-1134.

Güçhan, G. (1999), *Tür Sineması Görüntü ve İdeoloji*, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yay: Eskişehir.

Hanke, R. (Ed.) (1992). *Redesigning men: Hegemonic Masculinity in Transition*. (1-2). SAGE Publications, Inc.

Hooks, B. (2002). *Feminizm Herkes İçindir*, Çitlembik Yayınları: İstanbul.

Kohut H (2004). *Kendiliğin Çözümlemesi*. Metis Yayınları: İstanbul.

Kumar, A.M.; Goh, J.Y.Q.; Tan, T.H.H.; Siew, C.S.Q. (2022) Gender Stereotypes in Hollywood Movies and Their Evolution over Time: Insights from Network Analysis. *Big Data Cogn. Comput.* 2022, 6, 50.

Lasch, C. (2006). *Narsisizm Kültürü*. (Öztürk S. Yolsal Ü. H. Çev.). Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.

Lowen, A. (2013). *Narsisizm gerçek benliğin inkarı*. (Çev. T. Çetin). İstanbul: Cem Yayınevi.

Meral S, P. (2011). *Erkek Hegemonyasının (Yeniden) Üretimi: Dergi Reklamlarında Hegemonik Erkekliğin Temsili*. İstanbul: Kalkedon

Yayınları.

Mintpress (2022) <https://www.mintpressnews.com/top-gun-maverick-military-propaganda-official-documents/281077/>

Mutluer, N. (2008). “Türkiye’de Cinsiyet Hallerinin Sınırları: ‘Namus-sallaştırma’ Cinsiyet Halleri (ed. Nil Mutluer). İstanbul: Varlık yayınları.

Özbay, C. (2013). Türkiye’de Hegemonik Erkekliği Aramak. *Doğu Batı*, 63: 185-204.

Özdemir, Murat. (2014). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1): 321-343.

Reich, W. (2014). *Karakter analizi*. (Uslu L. Çev.). İstanbul: Cem Yayınevi.

Ryan M ve Kellner D (2010). *Politik Kamera*. Ayrıntı Yayınları: İstanbul.

Sünbülüoğlu, N. Y. (2013). *Erkek Millet Asker Millet*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Terzi, Hasan-Altunışık, Remzi (2016). Müslüman Tüketicilerin İsraf Kavramına Bakışı: Türkiye, Katar ve Endonezya Ölçeğinde Kültürlerarası Bir Mukayese. *Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 5 (2): 86-104.

Türk, H. B. (2015). Şiddete *Meyyalim Vallahi Dertten’*: *Hegemonik Erkeklik ve Şiddet. içinde, Şiddetin Cinsiyetli Yüzleri*. İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Twenge, J.M., Campbell, W.K. (2010). *Asrın Vebası: Narsisizm İleti*. (Korkmaz Ö. Çev.). İstanbul: Kaknüs Yayınları. (2009). University of California Press.

Vagts, A. (1967). *A History Of Militarism: Civilian And Military*. Usa: Free Press.